

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Theologica universa - Ettenheim-Münster 108 - Tom. II

Cartier, Gallus

[S.l.], 1795

Proloqium

[urn:nbn:de:bsz:31-111018](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-111018)

*Tomii Secundi
Theologiae Universalis*

*Theologia
Universalis*

Tomii Secundi

Traктatus Quartus

*De
Gratiā Christi.*

Proloquium.

i.

Expensō pro viribus nostris au-
gustissimō Inarnationis Dominicae
Mysteriō, Studii nostri Theologici ratio
et ordo postulat, ut de gratiā Christi
differamus. Enimvero Inarnationis
se habet ad gratiam, sicut causa ad
effectum, fons ad rivum: namque,
ex dictis priori Traктatu, Filius Dei,
incarnatus, factus est nobis iustitia et
sapientia, quatenus nobis promeritus
est omnia gratiarum genera, quas
tanquam vivificum Ecclesiae caput in
eam, quae est corpus eius, continuo in-
fluit. Ergo postquam precedenti Tra-
ctatu ea, quae Inarnationem spectant,
expendimus, modo nobis exponendi ve-
niunt fructus eius, id est, quam pretio-
sa, quam magnifica, quamque necessa-
ria sint gratiarum dona, quae ex illo
Mysteriō emanant, demonstrandum.

Arduum profectō ac plenum so-
pulis aggredimur Disputationis argu-
mentum, tot summorum ingeniorum
naufragiō famosum, ut propius acceden-
tibus timorem inuētiat. Suavitatem

2. quidem sua mortalium animos gratia demulcet; at circumfusam terret obscuritate: blanditur officiis, sed pungit aculeis. Si beneficam gratia indolem, si derivata in nos ipsius innumera commoda spectaverimus, nihil ad cognoscendum gratiam salubrius, jucundius nihil. Est illa coelestis aura particula, qua benignè afflati, ac divina natura participes facti, Dei filii nominamur et sumus. Est fons aqua vivificantis in vitam aeternam. Si vero gratia vim internam, si operandi modum, si mensuram distributionis, vel cum humana libertate concordiam inspicere propius, ac rimari tentaverimus, quam tenebrosa, quam humana menti impervia, et inaccessa divinorum arcanorum Majestas! Hinc S. Augustinus strenuus ille gratia Christi vindex, Quaestio

* lib. de gratia ista, inquit, ubi de arbitrio voluntatis, Christi c. 47. n. 52. et Dei gratia disputatur, ita est ad discernendum difficultis, ut, quando defenditur liberum arbitrium, negari Dei gratia videatur; quando autem appetitur Dei gratia, liberum arbitrium putetur auferri.

Crescit ac mirè implicatur hujus disputationis obscuritas non solum ex variis et extreme contrariis Haeticorum erroribus, sed etiam ex concertationibus inter Catholicos Subortis. Omnes quidem media et regia via incedere nituntur,

quia tamen illam aetam et angustam 3.
Haereticum reddiderunt, vix possunt iter per-
agere, quin ad dexteram vel sinistram
declinare videantur; maxime vero cum
nonnulli, quod minimè nobis probatur,
privata sua sensa velut totidem fidei
decreta liberius obtrudendo, se se mutua
censura miserè discernunt ac dilacerant.

Quantum dogma fidei spectat, viro
Catholico satis est, si agnoscat ac fatea-
tur 1° Summè potentem esse vim gra-
tiae coelestis ad inclinanda, quò Deus vo-
luerit, hominum corda. 2° Vim illam
seu virtutem gratiae à Deo auctore et
parente esse. 3° Sub eà Dominatrice
liberam semper remanere hominis vo-
luntatem, ut ipsi obsequatur vel resis-
tat. 4° Humanam voluntatem divi-
nà gratià excitatam et adiutam acti-
vè concurrere ad opus bonum. 5° De-
nique, indivisam esse, non partitam,
gratiae et libertatis, quoad opus bo-
num, actionem.

Quantum verò ad Scholam circa eam-
dem gratiam opiniones, quae salva fidei
veritate ac majestate hinc inde à Theo-
logis propugnantur, facile eas quilibet
Catholicus ignorare vel negligere potest,
cum ad propugnandum fidei dogma
quidquam certi non conferant.

Certè ut ut in Schola Theologi, qui
illas tuentur, eisdem perspicuitatem
aliquam adspicere conentur, semper

4. tamen aliquid reconditum, et ab omni cognitione nostrâ remotum relinquunt.

Nos igitur, quamvis eas non omnino contemnamus, sed, quantum possunt, valere jubeamus; utpotè quæ ad ingeniorum exercitium, et Fidei elucidationem utcumque conferre videantur, illis tamen hîc longius immorari haud est animus. Ad Fidei dogma, quod Ecclesia judiciò ac sententiâ definitum est, præcipuè intenti, eas singulatim retulisse, et velut enumerasse duntaxat sufficere arbitramur.

Totam porò de Gratia Christi materiam quinque Capitibus concludemus. In 1.º De variâ acceptione et divisione Gratia differemus. In 2.º Brevismos contra Gratiam errores, referemus. In 3.º De diversis naturæ Statibus agemus. In 4.º De Gratia habituali. In 5.º Denique, De Gratia actuali differemus.